

آیین نامه نظارت حرفه‌ای

مصوب ۱۳۸۳/۵/۱۲

وزیر امور اقتصادی و دارایی

آیین نامه نظارت حرفه‌ای جامعه حسابداران رسمی ایران (از این پس جامعه حسابداران)، در اجرای مفاد فصل چهارم اساسنامه جامعه حسابداران و به منظور نظارت بر فعالیت حرفه‌ای مؤسسات حسابرسی و حسابداران رسمی شاغل تهیه شده است.

ماده ۱

هدف از نظارت حرفه‌ای، حصول اطمینان از موارد زیر است:

- الف) افزایش کیفیت خدمات حرفه‌ای اعضا و گزارش‌های صادره توسط آنان
ب) هماهنگی در روشهای انجام امور حسابرسی و بازرسی قانونی
ج) پیشگیری از رفتار ناسازگار با شئون حرفه‌ای مندرج در «آیین رفتار حرفه‌ای» مصوب
د) رعایت استانداردهای حسابرسی، قوانین و مقررات، مفاد اساسنامه جامعه حسابداران و آیین نامه‌ها و دستورالعملهای اجرایی مربوط

ماده ۲

کلیه مؤسسات حسابرسی عضو جامعه حسابداران، شرکای مؤسسات حسابرسی، حسابداران رسمی شاغل انفرادی و حسابداران رسمی شاغل تحت استخدام سازمان حسابرسی و مؤسسات حسابرسی عضو از طریق «آیین نامه کارگروه کنترل کیفیت» مشمول نظارت مستمر جامعه‌اند.

ماده ۳

دستیابی به اهداف مذکور در ماده یک، با توجه به مراتب زیر میسر می‌گردد:

الف) با توجه به اینکه کیفیت مناسب محصول خدمات حسابرسی، مستلزم وجود فرآیند مناسب در ارائه خدمات مذکور است، حصول اطمینان از قابل قبول بودن فرآیند انجام خدمات حسابرسی، از طریق کنترل کیفیت در سطح مؤسسه حسابرسی انجام می‌شود.

ب) با توجه به اینکه حسابرسی فرآیند گردآوری و ارزیابی شواهد پشتوانه اطلاعات و ادعاهای صاحبکاران است، حصول اطمینان از گردآوری شواهد کافی و مناسب و ارزیابی آنها، از طریق کنترل کیفیت در سطح کار حسابرسی انجام می‌شود.

ج) با توجه به اینکه قابل قبول نبودن کیفیت خدمات حسابرسی موجب وارد آمدن زیان به استفاده‌کنندگان از خدمات مذکور می‌شود، استفاده‌کنندگان ممکن است نسبت به چگونگی انجام خدمات حسابرسی در برخی از موارد اظهار تردید کنند و این موضوع را به جامعه حسابداران منتقل نمایند. از آنجا که بررسی و قضاوت در مورد کیفیت خدمات حسابرسی انجام شده مستلزم دانش و تسلط کافی بر الزامات حرفه‌ای است، رسیدگی به ادعاهای طرح شده، توسط کارگروه کنترل کیفیت انجام می‌شود تا از دخالت و قضاوت افرادی که نسبت به الزامات حرفه‌ای آشنایی کافی ندارند، جلوگیری شود.

ماده ۴

کنترل کیفیت در سطح مؤسسات حسابرسی، هر سال حداقل یکبار از طریق مراجعه حضوری، بررسی وضعیت مؤسسه حسابرسی و تکمیل پرسش‌نامه «کنترل کیفیت مؤسسه حسابرسی» مصوب شورای عالی انجام می‌شود. در بررسی وضعیت مؤسسات به جهات زیر توجه ویژه خواهد شد:

- تشکیلات و سازماندهی مؤسسات
- ترکیب کارها و تناسب آن با ترکیب کارکنان
- ملاحظات استقلال
- ضوابط استخدام، آموزش و ارتقای کارکنان
- وجود دستورالعملها و روشهای مناسب رسیدگی

ماده ۵

کنترل کیفیت در سطح کار حسابرسی اعضا، شامل مؤسسات حسابرسی، حسابداران رسمی شاغل انفرادی و حسابداران رسمی شاغل تحت استخدام سازمان حسابرسی و مؤسسات حسابرسی

عضو، به صورت انتخابی توسط کارگروه انجام می شود که در آن، ضمن بررسی پرونده های یک کار حسابرسی، پرسش نامه کنترل کیفیت کار حسابرسی برای آن تکمیل می شود. کنترل کیفیت کار حسابرسی اعضا به گونه ای خواهد بود که هر ۳ سال حداقل یک کار حسابرسی (که گزارش آن صادر شده است) از هر عضو بررسی شود.

ماده ۶

شکایت های مطروحه از طرف مراجع ذی صلاح و اشخاص ذی نفع در خصوص گزارش های حسابرسی، به تشخیص دبیرکل، جهت بررسی موردی به کارگروه کنترل کیفیت ارجاع می شود. اطلاعات و رسیدگی های موضوع این ماده محرمانه است.

ماده ۷

کارگروه کنترل کیفیت، برنامه کنترل کیفیت سالانه موضوع مواد (۴) و (۵) را در ابتدای هر سال تهیه و جهت تصویب به هیأت مدیره ارائه می نماید.

ماده ۸

کارگروه کنترل کیفیت جهت انجام وظایف خود حسب مورد از همکاری حسابداران رسمی استفاده می کند.

تبصره ۱- کنترل کیفیت در سطح مؤسسات حسابرسی و هر کار حسابرسی توسط حداقل دو نفر حسابدار رسمی، در محل مؤسسه یا محل کار حسابدار رسمی شاغل انجام شود.

تبصره ۲- همکاران کارگروه کنترل کیفیت تنها از میان افرادی انتخاب می شوند که:

(۱) در بررسی های کنترل کیفیت، امتیازهای مناسبی کسب کرده باشند.

(۲) در رعایت ضوابط حرفه ای، سوابق نامناسب نداشته باشند.

ماده ۹

پرسش نامه های تکمیل شده توسط همکاران کارگروه کنترل کیفیت (موضوع مواد ۴ و ۵) جهت بررسی و اظهار نظر نهایی به کارگروه کنترل کیفیت ارائه می شود. پرسش نامه های پیش گفته محرمانه است، قبل از طرح و بررسی در کارگروه معتبر نیست و در هیچ مرجعی قابل استناد نمی باشد.

ماده ۱۰

ممانعت از انجام وظایف نمایندگان کارگروه کنترل کیفیت و عدم همکاری با آنان جهت بررسی وضعیت مؤسسه و یا عدم تحویل پرونده‌های حسابرسی انتخابی در زمان تعیین شده، تخلف از مقررات جامعه حسابداران محسوب می‌شود.

ماده ۱۱

نتایج حاصل از بررسی نهایی در کارگروه به اشکال زیر مورد استفاده قرار می‌گیرد:

(الف) ثبت نتایج در بانک اطلاعاتی جامعه حسابداران

(ب) رده‌بندی مؤسسات حسابرسی

(ج) اعلام به مؤسسه حسابرسی یا حسابدار رسمی شاغل انفرادی جهت رفع اشکالات و تعیین تاریخ مراجعه بعدی همکاران کارگروه، جهت حصول اطمینان از رفع اشکالات.

(د) ارائه گزارش عدم رعایت استانداردهای حسابرسی، آیین رفتار حرفه‌ای و مقررات عمومی جامعه حسابداران به دبیرکل جهت اقدامات لازم.

(ه) ارائه رهنمودهای لازم جهت رفع اشکالاتی که بر اساس نتایج بدست آمده دارای بیشترین فراوانی است.

ماده ۱۲

این آیین‌نامه در (۱۲) ماده و ۲ تبصره در تاریخ ۱۳۸۳/۴/۱۷ به تأیید شورای عالی جامعه حسابداران و در تاریخ ۱۳۸۳/۵/۱۲ به تصویب وزیر امور اقتصادی و دارایی رسیده و از تاریخ اخیر لازم الاجراست. هرگونه تغییرات بعدی در این آیین‌نامه، منوط به پیشنهاد شورای عالی و تصویب وزیر امور اقتصادی و دارایی است.